

Больш увагі
заможным мовам

ВЫПРАВИЦЬ ПАМЫЛКУ

Наша партыя і ўрад надаюць выключнае значэнне вывучэнню замежных моў. Пытанне ставіцца так, каб студэнты, калі чаючы ВНУ, уладалі нямецкай, французскай, або англійскай мовамі. І ў гэты час дэканат гістфака, не мабілізуючы студэнтаў ІВ курса на вывучэнне моў, а наадварот дэзарыгуе іх.

Так, па распарадкаванню дэкана тав. Чымбурга, студэнты ІВ курса павінны вывучаць па вывару у аэалязковым парадку нямецкую ці французскую, або дзюне-рускую мовы. У выніку калі адной трэці курса зацесалася на вывучэнне дзюне-рускай мовы, куды пашлі адольныя студэнты, як Мелычонак, Перемечкі, Бондараў, Чыспік і іншыя з гэтай ухільна ад вывучэння адной з заходне-еўрапейскай моў.

Мы лічым, што гэта няправільная ўстаноўка. Гэта не значыць, што гісторыку не патрэбна вывучаць дзюне-рускую мову, наадварот, яе патрэбна ведаць, але гэту мову можна было б вывучаць факультатывна, тады як нямецкую і французскую мовы па выбару патрэбна вывучаць кожнаму студэнту. Дэканат павінен неадкладна выправіць гэту памылку.

К месцу будзе тут указаніе на тое, што французская мова выкладаецца вельмі дрэнна. Педагагічны працэс на занятках французскай мовы (выкладчыца т. Шэрамец-еўска) праходзіць без усякай сістэмы, без сістэматычнага, паслядоўнага паўтарэння прайшоўшага матэрыялу, праходзіць так, што студэнты ніколі не аўдаюць мовай. Матэрыял праходзіць вымаўкава, без плана. Кожная лекцыя не мае пэўнай мэтай і ўстаноўкі. Фрагментычны матэрыял будзе не на спецыяльна падобраны для гэтага сказаў, а на спех скарэдаваных у часе лекцый.

Усім гэтымі фактамі дэканат гістфака павінен тэрмінова заняцца і прыняць належныя захады.

С. Н.

ВЫБАРЧЫ ЗАКОН—У МАСЫ

Затэчкі агітатара і прапагандыста заклучаюцца не толькі ў тым, каб правесці чытку «Налажэння аб выбарах у Вярхоўны Савет СССР» і добра растлумачыць артыкул за артыкулам, растлумачыць усяго тэхніку падрыхтоўкі і правядзення выбараў. Не абмяжоўваючыся гэтым, агітатар, а таксама і прапагандыст павінны растлумачыць палітычнае значэнне і цэннасць кожнага артыкула налагажэння, яго крыніцкую сутнасць і адказаць на ўсе ўзнікаючыя ў масах пытанні.

Праведзенні заняткі ў калектывах і прафесійных палітшколах па вывучэнню «Налажэння аб выбарах у Вярхоўны Савет СССР» паказалі, што «спрад слухачоў палітшкол узнікае шмат неразумелых пытанняў, на якія часта прапагандысты няправільна адказваюць. Ідучы насустрач запатрабаванням студэнтаў, рэдакцыя «За ленінскія кадры» адказвае на ўзнікшыя пытанні:

ПЫТАННЕ 1. Ці можна выбаршчык, часова выбыўшы ў другую акругу, галасаваць за кандыдата той акругі, у якой стала пражывае?

АДНАЗ. Не, не можна. Наш выбарчы закон патрабуе, каб кожны выбаршчык асабіста, у парадку, устаноўленым артыкуламі 79, 80 і 81, асабіста свабодна выбаршчы. Гэта ён можа зрабіць толькі там, дзе будзе знаходзіцца ў дзень выбараў. Нікага завожнага галасавання быць не можа.

ПЫТАННЕ 2. Якая розніца паміж грамадскімі арганізацыямі і таварыствамі працоўных?

АДНАЗ. Таварыствы працоўных, да сутнасці, з'яўляюцца відам грамадскіх арганізацый, паўтэму асабліва рэзкай грані

ЗВЯРНУЦЬ УВАГУ НА ЗАВОЧНЫ СЕКТАР

На завочным сектары БДУ цяпер навуцаца 720 чалавек, а з новым прыёмам будзе налічвацца каля 1000 студэнтаў. Гэтая лічба гаворыць за тое, якая вялікая пята да вышэйшай асветы сярод настаянікаў ВССР і якое вялікае значэнне ў сістэме Наркомасветы мае завочны сектар БДУ.

Ворагі народа з Наркомасветы імкнуліся ўсімі мерамі і сродкамі разваліць і сарваць завочнае навуцнае шляхам падбору неадпавядаючых работнікаў, яўна школьніцкімі дырэктывамі і шляхам ігнаравання завожнага навування. У былога кіраўніцтва БДУ (Ежоленка) завочны сектар быў таксама на задворках. На яго не звярталася ніякай увагі, ён ігнаравалася.

Усё гэта прывяло да развалу завожнага навування пры БДУ. З 720 завочнікаў у гэтым годзе перавозыцца з курса на курс усяго толькі 71 чал. Акрамя гэтага граба ўказаць, што за гэты навуцнавы год асесялася 247 чалавек. Навуцнавыя планы і праграмы ніколі не расглядаліся на кафедах, а да іх, як вядома, прыкладалі добра свае брудныя лашы ворагі народа. У выніку чаго свечасова не былі ізаты школьніцкія праграмы на педагогіцы, генетыцы, эвалюцыйнаму вучэнню і др.

Трэба апрама сказаць, што нашы кафедры сталі і цяпер стаць у баку ад завочнага навування. Іх ўсім не цікавіць хто і як вядзе той ці іншы курс. У зыніку гэтага атказнейшыя ўніверсітэцкія курсы вядуць часта менапыхольчыя па сваёй падрыхтаванасці выкладчыкі і гэтым самым вышэйшай завочнай асветы пры БДУ зводзіцца да асветы за сярэдняю школу. Вось прыклады: фізіку у мінулым навуцальным годзе вёў асістэнт Шыдлоўскі і гэта закейшая дысцыпліна праваленна: з 120 чалавек, слухачушых курс, адалі толь-

„САМАСТОЙНА ДАВУЧЫЦЕ“

Дзеяннасць ворагаў на фізмаце прывяла к таму, што ў навуцальным 1936-37 годзе пераведзена з курса на курс толькі 114 чалавек з агульнага ліку 230 студэнтаў. На ўзроўняў сямці пераведзена на наступны курс усяго на-ўсёго... адзін студент.

З усяго гэтага дэканат фізмата не зрабіў належных вывадаў. За гэта гаворыць хоцьбы такі факт, як складанне праграм да дзяржаўных экзаменаў. Па ўказанню Камітэта па справах вышэйшай школы праграмы да дзяржаўных іспытаў складаліся па фактычна прайшоўшаму матэрыялу, а на фізмате гэта робіцца зусім інакш.

лі 3. На прыродазнаўчым факультэце курс аэалогіі безназванковых аэла асістэнт Чарамісав і вынік атрымаўся не лепшым чым па фізіцы. Да вядзення практычных занятках дапускаліся нават студэнты.

Работа кансультацый настаяўлена вельмі дрэнна. Учот паспяховасці не наладжан і дрэнна работае канцэлярыя. У грашовых справах былы нам. рэктара БДУ па завочнаму навуцнаму Серко дапусціў яўнае шкодніцтва. Так, дапрыжыла, выкладчык Мацісав атрымоўвала пенсію за 60 гадоў, а павінна была атрымаць за 21 гадоў. Такі малюнак наглядаецца амаль за ўсім выкладчыкамі завожнага сектара.

У зыніку такой шкодніцкай дзейнасці Серко, на кастрычнік, лістапад і снежань месяцы не хопіць асцягаваных грошай на заплату выкладчыкам. Пра гэту шкодніцкую ухільнасць Серко добра ведалі металыст, кандыдат партыі, студэнт хіміка тав. Сувораў і заадачык кансультацыйнага пункта, кандыдат партыі, студэнт фізмата Юшпа, але ніякіх мер не прыдзірылі.

Трэба адзначыць, што работнікі завочнага сектара Сувораў і Юшпа, наогул глядзіць на работу ў завочным сектары, як на «халтурку». Дзе можна атрымоўваць грошы нічога не робячы.

Зараз ідзе прыём завочнікаў і падрыхтоўка да новага навуцальнага года, а заадачык менскага кансультацыйнага пункта Юшпа і металыст Сувораў нічога ў гэтым напрамку не робяць.

Партыйнаму камітэту, рэктарыяту БДУ, МК БДУ і ўсёй грамадскай універсітэта трэба звярнуць належную ўвагу на завочны сектар і паставіць завочнае навуцнае ўніверсітэта так, як гэтага патрабуе партыя і ўрад.

Я. Т.

ПІСЬМЫ У РЕДАКЦЫЮ

„НЕЧАГА ЛАМАЦЬ МАТАЦЫКЛ“

У снежні 1936 года ўніверсітэт набыў для вучэбнай мэты матацыкл. У той час ставілася пытанне: аб арганізацыі гуртка матацыклістаў. Студэнты былі вельмі заадаволены гэтым мерапрыемствам, часта даведваліся, калі пачне работу гурток.

Час ішоў, а гурток матацыклістаў усё ашчэ не быў арганізаван і, нарэшце, стала ясна, што яго ніколі не будзе у БДУ. Заадачык ваеннай кафедры тав. Спегальскі заявіў: «Нечага ламаць матацыкл для гэтай мэты».

Няпер для нас зразумела, чаму так заявіў тав. Спегальскі, бо ён дзяржаўны матацыкл зрабіў сваёй уласнасцю. Усю вясну і пачае лета тав. Спегальскі катаўся на ім у горадзе і па прысьветных дарогах, пры гэтым купляў таручае за ўніверсітэцкімі сродкі.

На сёння матацыкл звыбуў ужо са строю і знаходзіцца ў рамонне. Вельмі характэрна, што рэктарыят БДУ ніколі не пацікавіўся становішчам гэтай камп'ютнай машыны і не сказаў свечасова тав. Спегальскаму: «Нечага ламаць матацыкл».

Ст-т.

„РОТМАН АПУСНІЎ РУКІ“

Інтэрнацыянальныя качупці брацкай салідарнасці растуць з кожным днём. І ў гэты час моўраўская арганізацыя БДУ канчаткова развалілася. Старшыня бюро МОП'а тав. Ротман астаўся адзіп, і той зараз апусціў рукі і нічога не робіць. Моўраўскія ўносы на факультэтах не збіраюцца, новыя члены не прымаюцца і не вядзецца падрыхтоўка да абмену білетаў.

На кожным факультэце стаіць звышпелымі, абарванымі моўраўскія дашкі. Каля іх часта праходзіць, няжка уздымаючы, тав. Ротман, але мер не прымае, каб яны прынялі належны выгляд.

Трэба тав. Ротману «падыць рукі» і наладзіць работу моўраўскай арганізацыі БДУ.

ЮДЗІН.

Студэнт V курса Ф. Х.

паміж тымі і другімі правесці нельга. Па агульнаму правалу, таварыства працоўных адрозніваюцца больш лакальнымі характэрам і больш вузкім кругам дзейнасці, сканцэнтраваныя сваю работу на адным з участкаў культуры, тэхнічнага, спартыўнага і іншага падобнага будаўніцтва, напрыклад, таварыства вынаходніцтва, таварыства тэатральнае і т. д.

Як грамадскія арганізацыі, так і таварыствы працоўных у нашай краіне аб'яднаны адной мэтай — вешчы сваю дзейнасць у інтэресах умацавання і яшчэ большага росквіту справы сацыялізму, у інтэресах усяго перадавоста, прагрэсіўнага чалавецтва.

ПЫТАННЕ 3. Колькі расоў будзе галасаваць выбаршчык у аўтаномнай рэспубліцы (аўтаномнай вобласці, нацыянальнай акрузе)?

АДНАЗ. Па-першае, кожны выбаршчык у аўтаномнай рэспубліцы (аўтаномнай вобласці, нацыянальнай акрузе) будзе галасаваць, як і кожны грамадзянін СССР, за кандыдата ў Савет Саюза.

Па-другое, ён будзе галасаваць, як і кожны грамадзянін СССР, за аднаго з 25 кандыдатаў у Савет Нацыянальнасцей ад саюзнай рэспублікі, у якой ён пражывае (РСФСР, УССР, БССР і т. д.).

Па-трэцяе, ён будзе галасаваць у Савет Нацыянальнасцей другім бюлетэнам, але ўжо за аднаго з кандыдатаў ад данай аўтаномнай рэспублікі (аўтаномнай вобласці, нацыянальнай акругі).

ПЫТАННЕ 4. Ці абавязкова пры выбарах у Савет Нацыянальнасцей выбаршчы дэпутатамі асоб той нацыянальнасці, якая з'яўляецца асноўнай у данай рэспубліцы (аўтаномнай вобласці, нацыянальнай акрузе)?

АДНАЗ. Не, Гэта было б праяўленнем варожай нашай краіне нацыянальнай абмежаванасці, праяўленнем нацыяналізма.

Выбаршчыкі любой выбарчай акругі па выбарах у Савет Нацыянальнасцей выбіраюць сваім дэпутатам таго, хто, па іх думцы, будзе правільна выражаць у Вярхоўным Савете дзяржаўна-нацыянальнымі інтэрэсамі данай рэспублікі (саюзнай або аўтаномнай), данай аўтаномнай вобласці, данай нацыянальнай акругі. Раз гэты чалавек глыбока пранікнут ленынска-сталінскім разуменнем нацыянальнага пытання і праявіў сябе паслядоўным, непалітым барацьбітом за ўмацаванне вялікай, непарушальнай дружбы народаў СССР, загадаў не толькі словам, але і канкрэтнымі справамі сваю адданасць сацыялістычнаму ладу, то незалежна ад свай нацыянальнасці ён можа быць дастойным прадстаўніком паслаўшай яго выбарчай акругі данай саюзнай (аўтаномнай) рэспублікі, аўтаномнай вобласці, нацыянальнай акругі.

ПЫТАННЕ 5. Ці можна выстаўляць кандыдатамі тых, хто пражывае не ў даным выбарчым участку і акрузе?

АДНАЗ. Можна. «Налажэнне аб выбарах у Вярхоўны Савет СССР» (артыкул 2) не ведае якога-небудзь пэна асабасці, як і ўскага ішага пэна для наяўнасці права выбіраць і быць абраным, у прыватнасці не патрабуе пражывання вылучаемага кандыдата ў дэпутаты на тэрыторыі іменна данай выбарчай акругі. Пасётам грамадскія арганізацыі і таварыствы працоўных (артыкул 56 і 57 «Налажэння») у Данбасе, па Ураде і паогул у любым раёне СССР могуць высуваць сваімі кандыдатамі грамадзян, карыстаючыся выбарчым правам, пражываючых у Маскве, Ленінградзе і ў іншых гарадах і раёнах СССР. Патра-

буюцца толькі апытныя даныя аб каапідаце (прозвішча, імя, імя па бацьку, узрост, месца жыхарства, партыйнасць, заняткі) і заява кандыдата у дэпутаты аб яго годзе балацтвавацца па данай выбарчай акрузе, Апошніяе неабходна таму, што «кандыдат у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР можа галасавацца толькі ў адной акрузе» (артыкул 62 Налажэння аб выбарах).

ПЫТАННЕ 6. Як могуць удзельнічаць у выстаўленні кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР сяляне аднаасобнікі?

АДНАЗ. У налагажэнні аб выбарах у Вярхоўны Савет СССР, у раздзеле 6—паарадак выстаўлення кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Савета СССР, — у артыкуле 56 гаворыцца:

«Права выстаўлення кандыдатаў у Вярхоўны Савет СССР забяспечваюцца за грамадскімі арганізацыямі і таварыствамі працоўных—на падставе артыкула 141 Канстытуцыі СССР: за камуністычнымі партыйнымі арганізацыямі, прафесійна-нацыянальнымі саюзамі, кааператывамі, арганізацыямі моладзі, культурнымі таварыствамі і іншымі арганізацыямі, зарэгістраванымі па устаноўленым з'ясонам парадку».

Сяляне аднаасобнікі не могуць выстаўляць кандыдатаў у дэпутаты Вярхоўнага Савета на якіх-небудзь асобных сходах або на сходах калгаснікаў. Але яны павольна магчымаць удзельнічаць у выстаўленні кандыдатаў праз тых грамадскіх арганізацый і таварыства працоўных, членамі якіх яны з'яўляюцца: калгасна-тэаўныя арганізацыі, Асааўлахім, МОП і інш.

(Матэрыял для адказаў на пытанні ўзяты з некалькіх нумароў — «Спутнік агітатара»).

Адн. рэдактар ОДЗІНЕЦ С. А.